

Ustrój i podstawy prawa samorządowego w Polsce - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Ustrój i podstawy prawa samorządowego w Polsce
Kod przedmiotu	14.1--Poli2P-UPPSP-S21
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Politologia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2022/2023

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Beata Springer

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę
Wykład	30	2	-	-	Egzamin

Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z ustrojem samorządu terytorialnego w Polsce. Począwszy od uregulowań konstytucyjnych wyznaczających podstawy ustrojowe samorządu terytorialnego a kończąc na rozwiązaniach szczegółowych zawartych w konkretnych ustawach. Omówienie struktur organizacyjnych, organów jednostek samorządu terytorialnego oraz zasad ich funkcjonowania. Studenci uzyskają wielopłaszczyznową, usystematyzowaną wiedzę z zakresu prawno-ustrojowego i funkcjonalnego samorządu terytorialnego. Analizie poddane zostanie również doktrynalne ujęcie ustroju samorządu terytorialnego w Polsce, m.in. zasada subsydiarności, decentralizacja władzy publicznej, dekoncentracja, jednolitość - unitarność państwa.

Wymagania wstępne

Zaliczenie kursu z administracji publicznej oraz ze wstępu do nauki o państwie i prawie.

Zakres tematyczny

1. Ustrój samorządu terytorialnego - płaszczyzna doktrynalna (zasada pomocniczości, decentralizacji władzy publicznej, unitarności państwa). Typy i rodzaje podziału terytorialnego państwa.
2. Pojęcie i miejsce samorządu terytorialnego w systemie ustrojowym państwa (pojęcie, rodzaje samorządu, koncepcje samorządu, konstytucyjna definicja samorządu, kategorie samorządu, pozycja ustrojowa gminy, system dopełnień, samorząd a administracji publicznej).
3. Zasady dotyczące funkcjonowania samorządu terytorialnego (praworządności, zasada samodzielności, nadzór nad samorządem, zasada równości i niezależności, zasada jawności, zasada zespolenia).
4. Historyczne ujęcie samorządu terytorialnego. Samorząd w II RP. Reformy samorządu terytorialnego po 1989r. w Polsce.
5. Podstawy prawne funkcjonowania samorządu terytorialnego (jednostka samorządu jako korporacja prawa publicznego). Źródła prawa samorządowego.
6. Gmina jako podstawowa jednostka samorządu terytorialnego (tworzenie, zadania, ustrój, mienie, źródła finansowania). Status prawny jednostek pomocniczych gminy (tworzenie, zadania, ustrój).
7. Struktura organizacyjna i zasady funkcjonowania powiatu (tworzenie, zadania, ustrój, mienie, źródła finansowania).
8. Miasto na prawach powiatu (tworzenie, zadania, ustrój, mienie, źródła finansowania).
9. Województwo jako jednostka samorządu terytorialnego (tworzenie, zadania, ustrój, mienie, źródła finansowania).
10. Prawo wyborcze w samorządzie. Partycypacja społeczna (referendum, konsultacje społeczne, budżet obywatelski, inicjatywa uchwałodawcza).
11. Zadania samorządu - ogólna charakterystyka zadań jednostek samorządu terytorialnego (pojęcie, klasyfikacja, formy wykonywania). Współpraca. z jednostkami administracji rządowej.
12. Pracownicy samorządowi. Status radnego w samorządzie. Zagadnienia etyczne w działalności radnych i pracowników samorządowych.
13. Finanse samorządu terytorialnego.
14. Nadzór i kontrola nad działalnością samorządu terytorialnego.
15. Samorząd terytorialny w Polsce na tle samorządów innych krajów europejskich.

Metody kształcenia

wykład konwencjonalny, wykład problemowy, praca w grupach, konwersatorium, udział w konsultacjach, praca z dokumentem źródłowym.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
potrafi wykrywać złożone zależności między przeszłością a współczesnymi procesami społecznymi i kulturalnymi oraz określać relacje pomiędzy tymi zależnościami	• KP1_U03	• aktywność w trakcie zajęć • dyskusja • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • zaliczenie - ustne, opisowe, testowe i inne	• Wykład • Ćwiczenia
Zna i rozumie podstawową wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych (politycznych, kulturalnych, prawnych, ekonomicznych), w szczególności ich genezę oraz normy i reguły	• KP1_W05	• aktywność w trakcie zajęć • dyskusja • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • zaliczenie - ustne, opisowe, testowe i inne	• Wykład • Ćwiczenia
jest gotów do wykazywania motywacji do zaangażowania w życiu społecznym i politycznym	• KP1_K04	• aktywność w trakcie zajęć • dyskusja • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • zaliczenie - ustne, opisowe, testowe i inne	• Wykład • Ćwiczenia
Zna i rozumie zasady ustrojowe państwa	• KP1_W10	• aktywność w trakcie zajęć • dyskusja • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach	• Wykład • Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń: przygotowanie do zajęć i aktywność na zajęciach, kolokwium (50%) oraz zdanie egzaminu ustnego (50%), tj. prawidłowa odpowiedź na 3 zadane pytania.

Literatura podstawowa

1. Gawłowski R., Machalski P., Makowski K., Samorząd terytorialny w systemie administracji publicznej, CeDeWu, Warszawa, 2019
2. Dolnicki B., Samorząd terytorialny, Wolters Kluwer, Warszawa 2019.
3. Izdebski H. , Samorząd terytorialny. Ponowy podział władzy, Warszawa 2020
4. Administracja publiczna. Ustrój administracji samorządowej. Komentarz, B. Szmulik, K. Miarkowska-Daszkiewicz (red.), Warszawa 2012.
5. Konstytucja RP z 1997r.
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym.
7. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym.
8. Ustawa z dnia czerwca 1998r. o samorządzie województwa.
9. Ustawa z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych.

Literatura uzupełniająca

1. J. Bober, J. Hausner, H. Izdebski, W. Lachiewicz, S. Mazur, A. Nelicki, B. Nowotarski, W. Puzyna, K. Surówka, I. Zachariasz, M. Zawicki, *Narastające dysfunkcje, zasadnicze dylematy, konieczne działania. Raport o stanie samorządności terytorialnej w Polsce*, t. I, Kraków 2013.
2. J. Hausner, H. Izdebski, W. Lachiewicz, M. Mączyński, S. Mazur, A. Nelicki, B. Nowotarski, K. Surówka, R. Szymczak, I. Zachariasz, M. Zawicki, *Narastające dysfunkcje, zasadnicze dylematy, konieczne działania. Raport o stanie samorządności terytorialnej w Polsce*, t. II, Kraków 2014.
3. M. Mączyński, *Reforma ustroju samorządu terytorialnego: uwarunkowania, możliwości i konsekwencje samodzielności jednostek samorządu terytorialnego*, MSAP, Kraków 2014 oraz: Sprawne państwo. Propozycje zmian w funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego w Polsce, P. Kopyciński (red.), MSAP, Kraków 2015.

Uwagi

